

<h1>Latin Unseen Translation</h1> <p>Time allowed: 1 hour</p> <p><i>Translate both passages into English. Use the answer spaces provided under each question.</i></p>			Special provisions (e.g. extra time)
UCAS Personal ID	Surname	First name(s)	Date of birth

1. **A farmer entertains in his cottage three gods travelling incognito, until Neptune inadvertently gives them away.**

Iuppiter et Iano qui regnat in aequore frater
carpebant socias Mercuriusque vias;
 forte senex Hyrieus, angusti cultor agelli,
 hos videt, exiguam stabat ut ante casam,
 atque ita 'longa via est, nec tempora longa supersunt',
 dixit 'et hospitibus ianua nostra patet.'
 tecta senis subeunt nigro deformia fumo;
 ignis in hesterno stipite parvus erat.
 dumque mora est, tremula dat vina rubentia dextra:
 accipit aequoreus pocula prima deus.
 quae simul exhaustit, 'da nunc bibat ordine' dixit
 'Iuppiter.' audito palluit ille Iove.

Ovid *Fasti* 5. 495-514 (selected verses)

carpo (+ acc.) hurry along   *stipes* log

2. A gigantic Gaul challenges the Romans to produce a warrior for single combat.

Tum Gallus eximia corporis magnitudine processit et maxima voce 'quem nunc' inquit 'Roma virum fortissimum habet, procedat ad pugnam, ut eventus ostendat utra gens sit bello melior.' Iuvenem armatum Romani adversus Gallum producunt. Recipiunt inde se ad stationem; et duo in medio relinquuntur, nequaquam pares. Corpus alteri magnitudine erat eximium, versicolori veste pictisque refulgens armis; media alterius statura armaque habilia magis quam decora. Ubi constifere inter duas acies, Gallus in advenientis arma hostis cum ingenti sonitu ensem deiecit.

Livy 7.9 (adapted)

nequaquam in no respect

versicolor multicoloured

habilis serviceable